

WANNEER DE NACHT VALT

NL | De nacht is aan het mysterie. Maar ook **ELISE CALUWAERTS** gedijt er goed, zo bewijst *Nightfall*, het debuut van de ondernemende en nieuwsgierige coloratuursopraan en pianist Kim Van den Brempt. **ROEL DAENEN**

Er bestaat zoiets als *nyctophilia*: de liefde voor het duister, de nacht en alles wat daarbij hoort - van de volle maan tot de schemering en het eerste vogelgefluit 's morgens. De nacht is voor heel wat kunstenaars een grote inspiratiebron. Huiver, bewondering, fantasie en verstillend maken deel uit van het palet. De in Brussel geboren en getogen Elise Caluwaerts en haar vaste pianist Kim Van den Brempt kozen voor dat thema als invulling van hun cd-debuut.

Terugblikkend op de eerste tien jaar van haar succesvolle carrière wilden we weten hoe moeilijk het is voor een jonge zangeres om zich een weg te zoeken in de klassieke muziekwereld. Ze laat een heldere lach horen en zegt: "Ik mag echt niet klagen. Mijn carrière is tot dusver een aaneenschakeling van projecten geweest, zogoed als zonder onderbrekingen. Wat wél ontegensprekelijk meespeelt, is dat er in ons land, en met name in Brussel, een erg levendig artistiek leven is. De lat ligt hoog voor de uitvoerders, want

het publiek is nogal wat gewoon. Al die organisatoren doen ook nog eens erg veel moeite voor de publieksbemiddeling, om programma's aantrekkelijk en toegankelijk te maken. Ik heb alle respect voor mensen als Peter De Caluwe en Aviel Cahn, die met namen als Michael Haneke, Sidi Larbi Cherkaoui, Romeo Castellucci, Terry Gilliam, Moshe Leiser en Patrice Caurier niet alleen voor wereldkwaliteit in onze theaters zorgen, maar die ook een wereld van nieuwe kunsten en visies - die vaak heel funky zijn! - op de podia durven te brengen. Het recente nieuws over de enorme besparingen in de cultuursector maakt me heel bezorgd over de werking van die fantastische huizen. Onze politici zien cultuur en kunst niet als prioriteit. Dat is erg jammer, gezien de cultuursector bloeit en internationaal erkenning krijgt. (*Ferm*) Er moet net geïnvesteerd worden in kunst en cultuur!"

Wanneer is uw carrière echt van start gegaan?

ELISE CALUWAERTS: Van bij het begin liep het goed. Toen ik 19 was, heb ik auditie

gedaan bij de Argentijnse dirigent Gabriel Garrido, toen een van de grote sterren van de oude muziek. Ik ben daar nogal onwetend naartoe gegaan. Maar hij bleek meteen dol op mijn stem, en voor ik het wist, toerde ik mee met zijn ensemble door Frankrijk. Alles ging als vanzelf. Daarna volgden wereldtournees met het Collegium Vocale en een samenwerking met de fantastische Wouter Van Looy van Muziektheater Transparant, dat vaak op de grens zit tussen opera en hedendaags muziektheater.

In *Nightfall* focust u op het fenomeen van de nacht. Wat fascineert u daarin?

CALUWAERTS: Er gebeuren dan heel andere dingen dan overdag. Het duister geeft je meer ruimte, ook voor het mysterie. Het hoeft 's nachts niet te gaan over dagelijkse zaken. In de nacht vertraagt de wereld, en valt alles stil. Misschien is dat wel iets wat we in deze tijden wat meer kunnen gebruiken: vertraging. Wij hebben geen tijd meer, alles moet hier en nu. Daardoor kun je wel eens de essentie van de zaak missen.

De nacht heeft daarnaast ook een visuele dimensie: de lichten gaan aan, terwijl dat deken van duister ons omarmt. En de nacht doet ook echt iets met mensen. Als jij en ik 's nachts een gesprek zouden hebben, zou dat waarschijnlijk anders verlopen, en misschien zelfs ook een andere inhoud hebben dan 's ochtends.

De fascinatie voor de nacht is ook een thema par excellence uit de romantiek.

CALUWAERTS: Ja, dat klopt. Wat ik zo opwindend vind aan de romantiek in de muziek is dat je te maken hebt met diepmenselijke gevoelens en een enorme intensiteit. Veel van de teksten uit die periode, vaak poëzie, gaan over het mens-zijn, de menselijke ratio en - daarmee contrasterend - gevoelens. Het samenspel tussen schrijver en componist resulteerde in heel veel gevallen in een mooi, vaak aangrijpend eindresultaat. Ik denk dat we vandaag met diezelfde romantiek te

“WIJ HEBBEN GEEN TIJD
MEER, ALLES MOET HIER
EN NU. DAN MIS JE SOMS
WEL EENS DE ESSENTIE”

maken hebben. Mensen zijn niet veranderd. Ook vandaag zijn er die grote gevoelens, dat intense verdriet en die immense blijdschap. Die romantiek staat voor mij dus niet onder de stolp van de geschiedenis. Kim Van den Brempt, mijn pianist, en mij valt het ook heel erg op dat mensen helemaal ontroerd worden tijdens de concerten. Ze gaan intens op in de muziek.

Hoe hebt u het programma samengesteld?

CALUWAERTS: We zijn expliciet op zoek gegaan naar het thema 'nacht'. Als uitgangspunt hebben we gekozen voor de *7 frühe Lieder* van Alban Berg, omdat dat een van onze lievelingscycli is. De toen amper 22-jarige Berg zette gedichten op muziek die gaan over vervulling, passie en liefde. Bij elk van de componisten uit het programma is de tekst van het lied het beginpunt waarrond ze hun compositie hebben opgebouwd. Zo hoor je hoe Berg het vallen van de avond, de zonsopgang, een nachtegaal die kweelt... in muziek omzet.

Daarrond hebben we het programma verder uitgebouwd. We konden alle kanten op, en zijn verder gegaan met Strauss, waarvan je liederen hebt als 'Morgen!' en 'Die Nacht'. Het is dit jaar ook het Strauss-jaar. De taal van de muziek in de negentiende eeuw is echt fantastisch. Verder houden Kim en ik allebei heel veel van hedendaagse muziek, en dus hebben we gekozen om het programma af te maken met liederen van Hanns Eisler. Met hem maken we een sprong voorwaarts, weer uit de hoogromantiek van Berg en Strauss. (*Glimlacht*) **A**

FR | *Nightfall*, l'album et le concert du même nom de la soprano colorature bruxelloise Elise Caluwaerts et de Kim Van den Brempt, le pianiste qui l'accompagne, est une ode délicate au phénomène de la *nyctophilia*, l'amour de la nuit et de l'obscurité. Avec des morceaux d'Alban Berg, de Richard Strauss et d'Hanns Eisler.

EN | The CD and the homonymic concert *Nightfall* by the Brussels coloratura soprano Elise Caluwaerts and her regular piano accompanier Kim Van den Brempt is a delicate ode to the phenomenon of *nyctophilia* – the love of the night and the dark. Featuring songs by Alban Berg, Richard Strauss, and Hanns Eisler.

NIGHTFALL • 13/11, 20.00, €11/13, AULA TOOTS, rue Edouard Stuckensstraat 125, Evere, 02-247.03.40, www.everna.be